

חולמת להיות אלופה

כתבה דנה אבירם

אייר גילי דולב

הוצאת הקיבוץ המאוחד 2015

על הספר

גבי מכיתה ג שונה מהבנות בכיתה. היא אוהבת משחקים של בנים, ומשתתפת בקבוצת הג'ודו. הוריה מתנגדים להשתתפותה בתחרויות ג'ודו, ואולם לאחר תהליך של לימוד הם באים לעודד אותה בתחרות הג'ודו, ואז גם מתגלה מדוע התנגדה אמה כל השנים להשתתפותה של גבי בתחרויות.

הספר' המסופר מפיה של גבי מעלה נושאים חשובים מחיי הילדים.

ראו גם את מאמרה של נירה לוין באתר דףדף על ספר זה.

<http://www.dafdaf.co.il/details.asp?MenuID=1&SubMenuID=131&PageID=4103&Ot=%E7>

פעילויות

הספר מאפשר דיון בנושאים רבים, ביניהם:

במשפחה

בבית הספר ובכיתה

זכויות הילדים

תחרויות

שאיפות חלומות והגשמתם

דעות קדומות וסטראוטיפים

כדוגמה לפעילויות בחרנו לדון בנושאים הבאים:

סטראוטיפ ודעות קדומות

לצורך הדיון בנושאים המופיעים בספר המורה תדון בכיתה על הגדרות המושגים סטראוטיפ ודעה קדומה ותפרש יחד עם התלמידים את משמעויותיהם וסכנותיהם

סטראוטיפ

מתוך מילון רב מילים:

דימוי או אפיון כלליים ולרוב פשטניים שמקובל לראותם כמאפיינים או כמייצגים טיפוס מסוים. בעברית קבעה האקדמיה את המילה הקטפס.

דעה קדומה

מתוך מילון רב מילים:

דעה משוחדת או לא אובייקטיבית, דעה חסרת ביסוס שאדם מחזיק בה קודם לבחינת העובדות לאשורן, לרוב בהשפעת הסביבה;

בנים ובנות בחברה

- קראו את שני הקטעים הבאים ובדקו האם אפשר לומר שיש סטראוטיפים ודעות קדומות בתפיסת הבנות על פי דבריה של גבי: הביאו דוגמאות מתוך הקטעים להוכחת דעתכם.

גבי אוהבת משחקי בנים, תחרויות ספורט. בכך היא רואה את עצמה שונה מהבנות. היא משייכת את התחביבים שלה בספורט לעולמם של הבנים. ויש לה ביקורת על מה שמקובל כעולמן של הבנות.

א. "זה התחיל כשהבנות בכיתה ספרו, כרגיל, סודות אחת לשנייה בהפסקה הגדולה וצחקו בצחקוקים שהתפזרו בחלל הכיתה---(עמוד 5)

ב. "אני בחיים לא אלבש בגד ורוד! לא אספר סודות, לא ארכל ולא אשתתף בחרם השבועי שהבנות בכיתה מארגנות---אני גם לעולם לא אתן לאמא לקלוע לי צמות וקוקיות כמו שהיא חולמת---להבדיל מכל הבנות אני לא רוצה להיות שחקנית, מדענית, זמרת, או סתם מפורסמת---"(עמוד 7)

גם דמויות אחרות בספר מביעות דעות סטראוטיפיות, למשל בפגישה עם המדריך לגודו

"גבי, את לא יכולה ללכת לחוג הזה" פלטה מיכל

"למה?" שאלתי

"כי את בת! וידוע שאמנויות הלחימה הן רק לבנים" (עמוד 16)

כאן תיקן אותה אורי והביא את הדוגמה של יעל ארד, אלופת הג'ודו.

- כיצד אתם יכולים לחזק את דבריו של אורי?

בעימות עם של גבי אמה בעת הוויכוח שבו אוסרים עליה הוריה ללכת לתחרות הג'ודו נפלטים מפיה של האם דברים הדברים הבאים:

"גם ככה את לא מתנהגת כמו בת בכלל! צעקה אמא, ושניה אחר כך הניחה את ידה על פיה כאילו תפסה מה אמרה----- (עמוד 54)

- אילו שתי דעות לגבי בנים ובנות נמצאות בו זמנית בהתייחסות האם ובאות לידי ביטוי בקטע זה?

בתגובתה של גבי נחשפות דעותיה ותפיסת עולמה:

דמעות מלאו את עיני---רציתי לומר לה את מה שתמיד הסתובב לי בראש ולשאול למה היא צריכה לשים הכל בתוך מגרות. כאילו שאם אני בת אני חייבת להיות מגונדרת, רכלנית, לכתוב בכתב יד עגול, לאהוב קפיצות בחבל ולהתלבש רק בבגדים ורודים. רציתי לומר לה שזו תפיסה של פעם כשלבנים ולבנות היה העולם שלהם.---רציתי לומר שהיום זה כבר לא ככה, שכל אחד חופשי לבחור את מה שהוא אוהב. (עמודים 54-55)

- לפי דבריה של גבי, מהי התפיסה של פעם? מה היו הדעות לגבי בנות?
- מהי על פי דעתה של גבי התפיסה היום לגבי דעות קדומות של בנים ובנות?
- מה דעתכם על דעותיה אלה של גבי לגבי החלוקה של פעם והיום?

דמותו של מתן מהווה בעיה לגבי התייחסותה של גבי לדעות הקדומות היום.
לעומת אהבתה של גבי בגלוי למשחקי הבנים, חברה הטוב, מתן, משחק בבובות
בסתר. גבי לא רואה בכך דווקא תכונה של בנות, היא מתנגדת לכך מסיבות אחרות
שיכולות לכלול גם בנים וגם בנות. ראו את הקטע הבא:

"חשבתי שרק בנות סתומות אוהבות בובות, אבל מסתבר שגם בנים סתומים מרגישים בדיוק
אותו דבר. לא עזרו ההסברים שלי שלשחק בבובות זה אידייתי ותינוקי" (עמוד 26)

- מאילו סיבות מתנגדת גבי למשחק הבובות של מתן?

כשמתן שואל את גבי אם היא חושבת שזה מוזר שהוא משחק בבובות, גבי עונה
לו:

"לא, אני חושבת שזה משעמם ואידייתי אבל לא מוזר. ובכלל, מי אני שאגיד מוזר, גבי חצי-חצי
שכמוני" (עמוד 29)

- הסבירו את תשובתה.
- לעומת יחסה של גבי יש רמזים שהוריו של מתן מתנגדים למשחק הבובות
שלו מסיבות אחרות.
כך אומר מתן לגבי:

" ההורים שלי בחיים לא יסכימו שאביא בובות הביתה". (עמוד 27)

- מדוע מתן רוצה לשמור זאת בסוד, לדעתכם?

באותו רגע קצת נתקעתי כי נזכרתי במתן ומה היה קורה אילו היו מגלים שהוא משחק
עם ברביות. האם גם את זה הבנים בכיתה היו מקבלים בלי ללעוג לו?" (עמוד 55)

- כיצד משתלב משחק הבובות של מתן בדבריה אלה של גבי?
- נסו לענות על שאלתה של גבי לגבי יחס הבנים בכיתה למתן, אילו היו
יודעים. האם יחסם זה היה שונה לאחר שמתן קיבל מדליית זהב בתחרות?

דמותה של האם כפי שהיא מצטיירת בספר

קראו את הפרק הנסיכה עמודים 30-41

- כיצד גדלה והתחנכה אמה של גבי?
- מה דעתכם על החינוך שקיבלה?

- באיור זה נראית אמה של גבי כשהיא בת 15, הולכת לתחרות מלכת היופי, שבה קרה מהפך בהתנהגותה. מה דעתכם על הדרך בה התלבשה בגיל 15?

- מה ספרה הסבתא לגבי על תחרות מלכת היופי?

- מה היה השינוי שחל בהתנהגותה של האם לאחר התחרות?

- מה היתה הגרסה האמתית לגבי תחרות מלכת היופי?

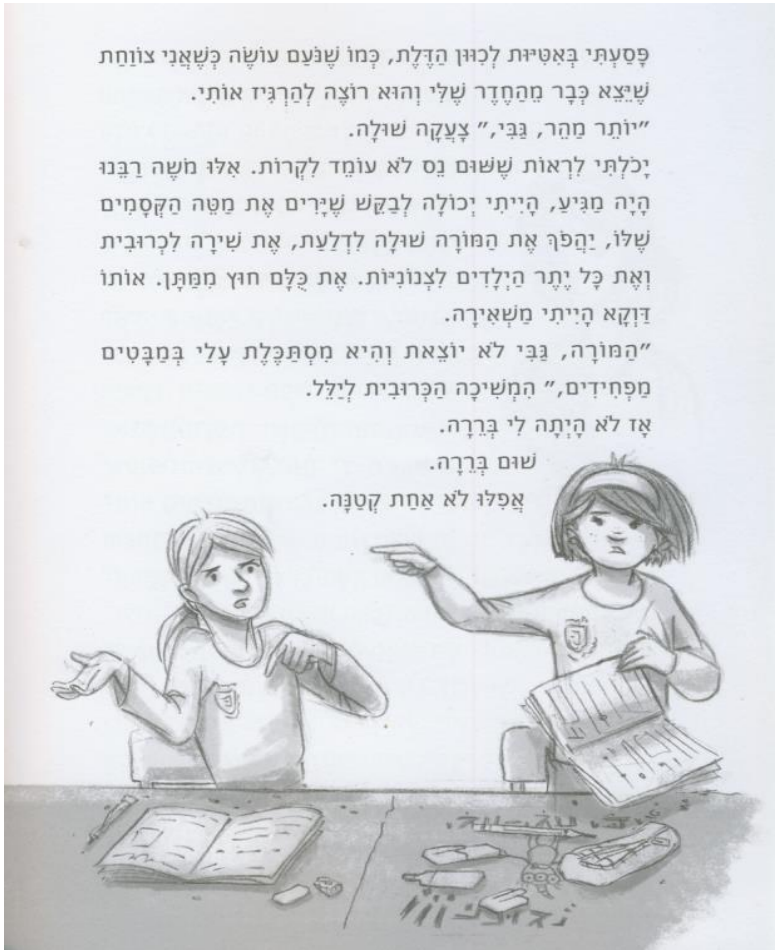
- כיצד משפיע סיפור מלכת היופי על חייה של גבי ועל הדרך שבה האם חינכה אותה? --- היעזרו בתשובתכם בדבריה של גבי לאמה:

כשאת היית קטנה והיו לך חלומות נתנו לך להגשים אותם כמו למשל כשרצית להיות מלכת יופי"---

"התחשק לי לצעוק לאמא שמרוב שהיא מנסה כל הזמן לדחוס אותי לקופסה שהייתה לה בראש לפני שנולדתי היא בכלל לא אוהבת אותי"---

- כיצד משפיע שינוי גרסת הסיפור על בחירותיה של גבי?

גבי עם חברותיה בבית הספר

התבוננו בתמונה ובכתוב לידה

- על איזה רקע התרחשו העימותים בין גבי לבין חברותיה?

דמותו של אורי מדריך הג'ודו והדרך שבה חונך את תלמידיו

- תארו את דמותו של אורי, כיצד נראה, כיצד דיבר, בכוח מה השפיע על חניכיו?

"כדי לנצח לא מספיק להיות טוב, ממוקד, רגוע, כדי לנצח ולהפוך לאלופים חייבים להתאמן כל הזמן, גם כשקל וגם כשקשה, גם כשעצוב וגם כשמח גם כשנעים וגם כשכואב—צריך להתאמן כדי לנצח(עמוד 68)

- הסבירו את דבריו של אורי, התייחסו לרעיונות שלו, הביעו את דעתכם לגביהם והביאו דוגמאות. מתוך החיים שלכם
- כיצד התנהג אורי עם חניכיו ביום התחרות? קראו את הקטע הבא, הסבירו למה התכוון אורי. האם אתם מסכימים לדעותיו אלה? הביאו דוגמאות מחייכם למה שנאמר בהם.

"אלופים שלי, לא משנה אם תפסידו או תנצחו, עצם העובדה שאתם כאן היום- זה כבר הופך אתכם למנצחים. זכרו שאלופים אמתיים גם כשהם מפסידים הם לא מוותרים" (עמוד 83)

פרק הסיום

מהן התובנות שאליהן מגיעים כל אחד מבני המשפחה בסיום הספר?

הכינו

ד"ר איה מרבך

ד"ר רחל עזוז

מחברות סדרות ספרי הלימוד "לשון ועוד", "לקרוא ועוד", "עברית ועוד".